

MAIJU KEYNÄÄN
LAUKKUKAUPPATUTKIMUKSEEN
LIITTYVIÄ ITÄKARJALAISTEN
HAASTATTELUJA

Vihko V

Maiju Keynään laukkukauppatutkimukseen
liittyviä itäkarjalaisten haastatteluja

Vihko V

1955 Oulu 1A

1957 Oulu 1B
Loppuosa

1958 Oulu 1C
Loppuosa

1959 Oulu 1D
Loppuosa

1960 Oulu 1E
Loppuosa

1961 Oulu 1F
Loppuosa

1962 Oulu 1G
Loppuosa

1963 Oulu 1H
Loppuosa

1964 Oulu 1I
Loppuosa

1965 Oulu 1J
Loppuosa

1966 Oulu 1K
Loppuosa

Vihko V

Haastatellun nimi	syntymäaika ja -paikka	haastatteluaika ja -paikka	sivu n:o
Ojala, Samppa Paavonp. ent. Ahvanasieff	1888 Uhtua kk	1954 Kuusamo	1
Omenainen, Risto ent. Melentjeff	1884 Kontokki Akonlahti	1954 Iisalmi	7
Paavilo, Outi Iivont. o.s. Pohtanoi	1878 Uhtua Ryhjä	1953 Oulujoki	27
Pankkonen, Pekka Topiaanp. ent. Trofimoff	1883 Uhtua kk	1953 Petäjävesi	29
Pankkonen, Tuulikki Yrjönt. o.s. Pappinen	1902 Uhtua Jyväskylä	1965 Petäjävesi	43
Partanen, Mikko Mikonp. ent. Partajeff	1885 Eura Uhtua kk	1954 Posio	45
Partola, Jenny o.s. Remsu	1885 Uhtua kk	1953 Kemijärvi	67
Penttinen, Iita (Iro) n Timont. o.s. Haurinen	1881 Uhtua kk Lamminpohja	1955 Rovaniemi	77
Penttinen, Kalle Tapaninp. ent. Ahvanasieff	1888 Uhtua kk Lamminpohja	1955 Rovaniemi	83
Pohjanpää, rva Jormont. ent. Maamantoff o.s. Kiirikoff	1900 Rukajärvi Ontrosenvaara	1972 Kuhmo	121
Poukamo, Otto (Anton) Petterinp. ent. Filipoff	1908 Vuokkiniemi Mölkö	1955 Varkaus	123
Purjesalo, Ananias Pekanp. ent. Peksujeff	1877 Kontokki Kostamus	1951 Lapinlahti	127
Pällinen, Jooseppi (Jeffim) Kristonp. ent. Pällijeff	1888 Uhtua kk	1959 Kolari	137
Pälvi, Teppo Ristonp. ent. Filipoff	1903 Kontokki Kenttijärvi	1954 Alavus	161
Rajamaa, Janne Juhonp. ent. Rodionoff	1893 Pistojärvi Suvanto	1953 Pudasjärvi	177
Rajanheimo, Risto Pekanp. ent. Bogdanoff	1885 Kontokki Akonlahti	1953 Eno	203
Rajanheimo, Anni Pekant. ent. Bogdanoff o.s. Huovinen	1899 Kuhmo Vartiuksenkylä huom! suomal.	1955 Eno	217

Rasi, Vaseli Mikonp. ent. Feodoroff	1886 Uhtua kk	1954 Nokia	219
Rautapää, Mikko Simonp. ent. Siikojeff	1900 Uhtua Jyväskylä	1953 Rovaniemi	231
Remsu, Iivana Vaselinp.	1875 Vuokkiniemi	1951 Kälviä	259
Remsu, Irene Ivanint. o.s. Remsu	1879 Vuokkiniemi kk	1953 Vöyri	283
Remsu, Jooseppi Jöysseinp.	1876 Uhtua kk	1953 Rovaniemi	297
Remsu, Maria Jyrkint. o.s. Remsu	1889 Vuokkiniemi Tollonjoki	1966 Riihimäki 1951	305 309
Remsu, Maria Olekseint. o.s. Lipkin	1878 Vuokkiniemi kk	1951	309
Remsu, Pekka Feodorinp. ent. Remsujeff	1881 Lapua vuokkiniemi	1951 Vöyri	313
Rinnemaa, Jeremias Kirilänp. ent. Jakovleff	1885 Pistojärvi kk	1953 Taivalkoski	333
Rohkimainen, Teodor Vaselinp.	1878 Pistojärvi Suvanto	1951 Tyrnävä	349
Rohkimainen, Vaseli	1881 Pistojärvi, Suvanto	1953 Kuusamo 1954 Kuusamo	371 381
Rohkimainen, Yrjö	1874 Pistojärvi, Suvanto	1953 Ylikiiminki	389
Romanainen, Nasti	1864 Repola	1951 Lieksa	391
Rotonen, Vaseli Jussinp. ent. Rodionoff	1884 Pistojärvi Suvanto	1953 Kiiminki	395
Rovamo, Nikolai Iivananp. ent. Romanoff	1893 Repola Kolvasjärvi	1955 Varkaus	409
Saarenpuu, Simo Jeremijänp. ent. Mitrofanoff	1879 Uhtua kk	1953 Kiiminki	419
Saari, Ada (Okahvia) Joosefint. o.s. Kenijeff	1888 Uhtua Jyväskylä	1954 Salla	425
Saari, Valtter (Vaseli) Jeremiaanp. ent. Remsujeff	1884 Uhtua Kyläniemi	1954 Salla	437

Itäkarjalaisten kiertokauppaa koskevia kysymyksiä.

A. Kertojan elämänvaiheita.

Kertojan nimi.

„ osoite.

Syntymäaika.

Syntymäpaikka (pitäjä, kylä).

Avioliittoon-meno-aika, puolison entinen sukunimi sekä hänen entinen koipaikkansa.

Asuinpaikat syntymästä lähtien aikamäärineen sekä missä tehtävissä ollut eri asuinpaikoissa.

B. O m a k o h t a i s t a.

I. Olitteko ennen kiertokaupalle lähtöä käynyt Suomessa? Missä? Minkä ikäisenä? Mistä syystä?

II. Ensimmäinen matka kiertokaupalle Suomeen:

1. Lähtöaika Itä-Karjalasta (vuosi, vuodenaika).

2. Matkanteko:

a) Mitä teitä kuljitte (mahdollisimman tarkkaan paikkoja mainiten)

b) Minkä osan matkasta kuljitte jalan, minkä kulkuneuvoilla)

c) Lähdittekö matkalle yksin? (Keiden seurassa lähditte?)

d) Oliko matkan johto jotenkin järjestetty? Miten?

e) Missä yövyttiin? Yöpymiskustannukset.

f) Miten ruokailu oli järjestetty (eväät, ostoruoka)? Ruokailukustannukset.

g) Tapahtumia matkalla (kilpasoudanta vesimatkoilla yms.)

III. Kuinka pitkän ajan perästä palasitte Karjalaan ensimmäiseltä kiertokauppamatkalta? Mihin vuodenaikaan? Matkanteko (ks. edellisen kysymyksen a-g kohtia).

Milloin teitte ensimmäisen, milloin viimeisen kiertokauppamatkan Suomeen?

IV. Kävittekö kiertokaupalla Suomessa joka vuosi vai viivytttekö Suomessa useita vuosia peräkkäin? Olivatko kiertoajat riippuvaisia vuodenaajoista? Miten?

V. Kulkivatko myöhemmät matkanne Itä-Karjalasta kiertokauppapaikalle ja sieltä takaisin samoja teitä ja samalla tavoin kuin ensi kerralla (ks. II kysymyssarjan 5. ja 6. kohtia)?

VI. Kauppakierros (päämajapaikasta takaisin samaan paikkaan):

1. Kiertoalue: Pitäjä, kylät, yöpymispaikat (talon ja kylän nimi) kiertojärjestyksessä.

2. Kuinka kauan kauppakierroksella viivyitte?

3. Yövytttekö vakituksissa paikoissa? Yöpymismaksu.

4. Ruuan hankinta. Maksu ruuasta.

5. Yksin vai toisten kanssa? Kenen tai keiden kanssa?

6. Jalan (laukkua kantaen vai käsirattailla ja kelkalla kuljettaen) vai ajoneuvoilla?

7. Julkisesti vai viranomaisia kaihtaen (esim. metsäpolkuja kulkién)?

8. Myyntitavarat (Mitä rihkamaa? Millaisia kankaita? Mitä kappaletavaraa?)

10. Missä rahoja säilyttte matkalla yöpyessä?

11. Kaupanteko:

a) Tinkivätkö ostajat?

b) Miten laskitte myymienne tavaroitte yhteishinnan (pääsälaskuna, kynää, helmitaulua tms. apuna käyttäen)? Olitteko luku- ja kirjoitustaitoinen?

c) Annoitteko tavaraa velaksi? Kuinka pitkän ajan kuluttua vaaditte velan takaisin? Suoritettiinko velat määräaikaana? Ryhdytttekö erikoistoimenpiteisiin, ellei maksu määräaikaana tullut?

d) Vaihdoitteko tavarann lumppuihin, nahkoihin tms. Mitä vaihtotavaraalle teitte?

e) Ostitteko väestöltä jotain? Mitä? Mitä ostetuille tavaroille teitte?

12. Tilasiko väestö teiltä tavaraa- Minkä laista?

13. Miten mahdolliset vapaa-ajat kauppakierrojen aikana vietitte?

14. Väestön suhtautuminen:

a) Viranomaisten (jouduitteko tekemisiin viranomaisten kanssa ja jos jouduitte, miten se päättyi?)

b) Paikallisten kauppiaiden.

c) Muun kansan (Pitkö väestö suotavana tuloanne heille ja miksi pitivät?)

VII. Kulkivatko eri kiertokauppiaat eri tahoilla pitäjää vai samoissa taloissa?

VIII. Mitä (tai mitkä) oli päämajapaikkanne? Sovitttekö sinne menonne määrättyyn aikaan viikosta? Kauanko siellä viivyitte? Järjestitttekö tavarannhankinnan, saunassa käynnin ym. siellä olo aikaan, siis kauppakierrojen väli aikaan?

IX. »Liitot»:

1. Oletteko kuulunut liittoon (tai liittoihin)? Ketkä muut kuuluivat samaan liittoon (nimet ja kotipaikat)?

2. Oliko liitossa eriarvoisia jäseniä (tavarannhankkijat, tavalliset kiertokauppiaat, palkatut repunkantajat tai sellaiset palkolliset, jotka möivät tavaraa isäntiensä laskuun)? Kuka oli liiton johdossa? Missä asemassa Te ja liiton muut jäsenet olitte?

3. Mitä etua liittoon kuulumisesta oli?

4. Liittopaikan nimi.

5. Korvaus liittopaikasta.

6. Kuinka pitkän ajan kuluttua kokoonnuitte liittopaikkaan? Kokoonuivatko kaikki yhtä aikaa?

7. Kauanko liittopaikassa viivyttiin?

8. Miten liitossa-oloaika vietettiin?

X. Markkinoilla ja toripäivillä käynti:

1. Missä olette käynyt markkinoilla ja toripäivillä? Säännöllisesti vai ei?
2. Mihin aikaan vuodesta niitä on pidetty? Kuinka kauan ne kestivät?
3. Missä tarkoituksessa markkinoille ja toripäiville menitte (myymään tavaroita, ostamaan markkinoilta tai toripäiviltä tai tukkuliikkeistä, tapaamaan Itä-Karjalasta markkinoille saapuvia omaisia tai muita tuttuja jne.)?
4. Mitä markkinoilla möitte?
5. Mitä markkinoilta ostitte?

XI. Kauppatavaran hankinta:

1. Kuka tavarat hankki?
2. Mistä ne hankittiin?
3. Ostettiin tavara osittain tai kokonaan velaksi? Kuinka pitkäksi aikaa luottoa myönnettiin? Muut luotonsaantiehtot.
4. Hankittiinko tavaraa määrääaikoina?
5. Tapahtuiko hankinta tilaamalla (toisten välityksellä, kirjeellisesti, puhelimitse) vai itse tukkuliikkeessä käymällä.
6. Miten tavarat hankintapaikoista tuotiin (kantaen, hevosella, rautateitse jne.)?

XII. Millaisessa yhteydessä olitte kotiin Itä-Karjalassa (kirjeellinen yhteys, mitä ja miten lähetettiin kotiin ym.).

XIII. Mistä muusta perheenne sai elatusta paitsi kiertokaupasta?

C. Yleistä.

- I. Keitä omasta suvustanne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- II. Keitä omasta kylästänne on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- III. Keitä kotipitäjänne muista kylistä on käynyt kiertokaupalla? Missä? Milloin?
- IV. Mitä tiedätte Itä-Karjalan muitten pitäjien kiertokaupasta? Missä suhteessa kotipitäjäläistenne kiertokauppa erosi muitten käymästä kiertokaupasta jne.)?
- V. Kulkivatko samojen sukujen, kylien, pitäjien miehet kiertokaupalla samoilla seuduilla (esim. kiestinkiläiset Lounais-Suomessa, vuokkiniemeläiset Pohjanmaalla jne.)?
- VI. Oliko olemassa erikoisia kiertokauppasukuja? Minkä nimisiä ja miltä paikkakunnalta lähtöisin?
- VII. Mitä tapauksia voitte mainita avioliitoista itäkarjalaisten kiertokauppiaitten ja suomalaisten kesken? (miehen ja vaimon kotipaikat sekä avioliittoonmeno aika suunnilleen)?
- VIII. Keiden kiertokauppiaiden tiedätte muuttuneen paikallisiksi kauppiaksi (nimi, koti-

paikka Itä-Karjalassa, missä paikallinen liike, milloin perustettu)?

IX. Ovatko itäkarjalaiset käyneet kiertokaupalla muualla kuin Suomessa? Missä?

X. Mitä uutta opitte Suomessa?

Miten niitä toteutitte käytännössä kotiseudullanne?

D. Varsinaisen kysymyssarjan ulkopuolelta.

I. Mistä sukunne perimätiedon mukaan on tullut asuinpaikalleen Itä-Karjalassa?

II. Mikä on ollut syynä suvun sinne siirtymiseen-

VASTAAJIEN HUOMIOON.

1. Kysymyssarjan kysymyksiä ei ole tarpeen vastaussarjaa laadittaessa toistaa, vaan vastauksen eteen voi asettaa kysymykseen liittyvän merkinnän (esim. B. II. 1).
2. On tärkeää, että jokainen kysymys huomioidaan siitä huolimatta, ettei kaikkiin mahdollisesti pystytä selvitystä antamaan. Tällaisten selvityksiä vaille jääneitten kysymysten kohdalle on merkittävä »En tiedä», »En muista» t.m.s. aina sen mukaan, mikä vastauksen puuttumiseen on syytä ja merkiksi siitä, että kysymys kuitenkin on huomioitu. — On selvää, että tiedot on annettava niin totuudenmukaisesti kuin se inhimillisesti muistin puitteissa on mahdollista.
3. Koska kysymysten joukossa on ehkä myös sellaisia, jotka eivät liity vastaajan omakohtaiseen kokemuspöörin, on sellaisissa kohdissa mainittava, keneltä vastaaja mainitut tiedot on saanut, tai jollei hän sitä muista, kuitenkin, että asian muilta on kuullut. Tämä oman muistitiedon ja muilta kuullun tarkka erottaminen on tärkeää, koska sen pohjalla voidaan päätellä tiedon luotettavuusaste (omakohtaiseen kokemukseen perustuvat tiedot varmempia kuin muilta kuullut).
4. Jos vastaajan mielessä on sellaisia itäkarjalaisten kiertokauppaan liittyviä asioita, joita kysymyssarjassa ei esiinny, olisi näistäkin syytä kirjoittaa (esim. johonkin kiertokauppiaseen liittyvät erikoismuistot, jonkun tukkukauppiiaan itäkarjalainen kiertokauppias-asiakaspiiri, joku itäkarjalaisten kiertokaupan hyväksi toiminut henkilö). — Yksityisten tapahtumien kertominen (esim. viranomaisten suhtautumisen yhteydessä) voi luoda lisävaloa kysymykseen.

Vastaukset lähetetään Karjalan Sivistysseuralle,

os. Helsinki, Kasarmik. 25 C 14. Seura maksaa lähetyksestä aiheutuvat posti- ym. kulut.